

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У сучасних умовах глобалізації, нівелювання особливостей традиційної культури, необхідно сприяти збереженню та розвитку надбань українців. Тому важливою складовою відродження традицій є проблема самоідентифікації, усвідомлення унікальності та неповторності духовних надбань свого етносу. Сьогодні актуально наукове осмислення розвитку різних видів мистецтва українського народу. Серед інших видів мистецтва, важливе значення має народна хореографічна культура.

Український танець займає значне місце серед культурних надбань нашого народу. Широка популярність українського танцю в нашій країні та за кордоном пояснюється невичерпним багатством тем і сюжетів. У танцювальних образах розкривається національний характер народу, відображаються явища, взяті безпосередньо з його побуту та праці, рідна природа тощо. Наявність яскравих побутових рис і особливостей, поєднаних з віртуозною технікою, надає українському танцю своєрідного колориту. Танець – мистецтво, що існує в часі й просторі. Танець – мистецтво, близьке й доступне усім людям. Український народ створив багато прекрасних, різноманітних танців, у яких відобразились кращі риси народного характеру, картини повсякденного життя, побуту, праці, рідної природи [2, с. 8].

Будучи мистецтвом справді загальнолюдським, доступним без якого-небудь перекладу людям всіх рас і континентів, танець завжди несе в собі певне національне забарвлення. Проводячи аналогію з музикою, треба відмітити, що подібно до того, як музичні інтонації, народжені на основі реалістично життєвих інтонацій історичної епохи, носять яскраво виражений національний характер, так і пластичні танцювальні рухи набувають у того або іншого народу національної неповторної характерності.

Багато дослідників розглядають виховний вплив танцю у зв'язку з його значним фізично-культурним та духовно-культурним потенціалом, що сприяє всебічному розвитку людини. Ученими підкреслюється, що за допомогою рухів людина пізнає світ: рухаючись під музику вона вчиться повнішому її сприйняттю, завдяки чому отримує певні враження від музичних творів.

Отже, доцільно буде дослідити український народний танець, власне, як засіб національно-патріотичного виховання молоді.

Визначне місце в системі формування національної свідомості українців, поряд з народною піснею, посідає й український народний танець. Нині народному танцю українців приділяється мало уваги.

Незважаючи на утворення великої кількості музичних шкіл і шкіл мистецтв, проблема відродження фольклорних зразків (пісень і танців) залишається невирішеною. Українська танцювальна культура, така багата і різноманітна у давнину, нині збідніла настільки, що в природному середовищі зводиться переважно до польки й вальсу (в центральних та південних регіонах), гуцулки (в Галичині).

Сьогодні молодь виконує «українські» танці тільки на сцені; всі ці танці, створені професійними балетмейстерами або просто аматорами, продовжують і досі помилково називати «народними», хоча жоден з цих танців не побутував і не побутує в природному середовищі: на весіллях та інших гуляннях народу. Натомість молодь все більше захоплюється танцювальною культурою африканських народів, яка дуже нахабно пропагується різноманітними засобами масової інформації.

Якби український народний танець не впливав на формування національної свідомості, то чи розстріляла б більшовицька влада в кінці 30-х років фольклориста-хореографа Василя Костіва (Верховинця) за «пропаганду націоналізму» серед українців-військовиків на Далекому Сході, де він організовував пісенно-танцювальні гуртки? Складається враження, що тільки чужинці і завойовники вміли достойно оцінити силу і значення українського народного танцю у становленні духу народу.

Отже, український національний танець разом із піснею, обрядом, національною релігією складають геокультурну спадщину народу, формують його ментальність. Тому український танцювальний фольклор – невід’ємна частина світосприйняття і світовідчуження українця. Втративши танцювальний фольклор, українська нація втратить часточку своєї душі, своєї самотності, що, в свою чергу, негативно вплине на культурно-історичний розвиток народу, на відродження його самотності і неповторної духовності.

Список використаних джерел:

1. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України / А. І. Гуменюк. – К. : Мистецтво, 1982. – 101 с.
2. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво / Б. М. Колногузенко // Методичні матеріали для підготовки бакалаврів і спеціалістів за фахом «Хореографія» : зб. статей. – Х. : ХДАХ, 2008.
3. Станішевський Ю. О. Танцювальне мистецтво Радянської України / Ю. О. Станішевський. – К., 1967. – 48 с.